

Verslag bijeenkomst
Community of Practice
Eetbare Natuur Noord Flevoland

25 oktober bij Het Goed in Emmeloord

Hoe enthousiasmeer je omwonenden en studenten voor eetbare natuur in het groen? Hoe kun je een educatief programma opzetten rond eetbaar groen? Wat kost een voedselbos? In deze *Community of Practice* gaven initiatiefnemers uit Noord Flevoland elkaar antwoorden op basis van hun kennis en praktijkervaring. Natuur en Milieufederatie Flevoland organiseerde deze CoP op dinsdag 25 oktober bij Het Goed in Emmeloord.

Vertegenwoordigers van het Voedselbos Marknesse, het Emelwerda College, het Groenhorst College, het burgerinitiatief de Voedsel Pioniers, Marknesse Duurzaam en de Groente Club Noordoostpolder belichten hun activiteiten op het gebied van eetbare natuur in Noord Flevoland.

Het Voedselbos Marknesse trapte de bijeenkomst af. Samen met basisschool de Driesprong heeft Voedselbos Marknesse een duurzame moestuin en fruitbomen bij de school aangelegd op basis van permacultuur. Leerlingen maken hier kennis met natuurlijke processen en een andere manier van voedsel verbouwen. Leerlingen van het Groenhorst college zijn een terrein van 6 hectare aan de noordkant van het Emmelerbos aan het omzetten tot een voedselbos. Brugklasleerlingen van het Technasium op het Emelwerda College hebben een ontwerp moeten maken voor een voedselbos bij Tineke Alberts, van Buitenbant, in Bant. De ontwerpen van de studenten staan in nette rapporten en posterpresentaties (infographics).

De Groenteclub Noordoostpolder heeft als doel om biologisch fruit en zuivel direct van boeren uit de omgeving naar de klant te krijgen. Zo krijgt de boer een goede prijs voor zijn product terwijl het voor de klant goedkoop blijft. Het aantal deelnemers is hierbij bepalend voor het succes: hoe meer hoe goedkoper.

Enthousiast werden oplossingen gezocht voor vraagstukken over hoe educatie over voedselbossen bij basis-, middelbaar- en hoger onderwijs kan bijdragen aan kennis en bewustzijn onder de bevolking over voeding, gezondheid en natuur. Voedselbos Marknesse en basischool de Driespong zou graag meer verbinding willen met andere scholen en meer grond ter beschikking willen hebben om vergelijkbare projecten uit te kunnen voeren.

Voedselbos Marknesse wil daarnaast graag meer verbinding met de lokale traditionele landbouw, omdat er veel onwetendheid is over waar voedsel vandaan komt en er een kloof blijkt te zijn tussen leerlingen met een traditionele landbouwachtergrond en andere leerlingen. Met dit soort moestuinen/ voedselbossen hoopt de organisatie deze kloof te kunnen dichten. Deze kloof werd ook herkend door Eduard Langbroek, biologiedocent bij het Groenhorst College en Bart Wierda van het Emelwerda College. Soms wordt met onbegrip of lacherig tegen het voedselbos aangekeken door leerlingen of bezoekers, die überhaupt nauwelijks bekend zijn met natuur en/of alleen met traditionele landbouw. De heer Langbroek ziet daarentegen ook het enthousiasme van de leerlingen die met het voedselbos bezig zijn en hun belangrijke rol als ambassadeurs. Als geen ander weten zij bevlogen te vertellen en uit te leggen over het hoe en waarom van het voedselbos. Zo is het bos bijvoorbeeld ideaal om rondleidingen te geven aan basisschoolleerlingen. Graag zet de heer Langbroek het educatief proces voort, door naast de aanleg ook het onderhoud, de commerciële kant, de ecologie en monitoring van het voedselbos in het opleidingstraject te integreren.

Ook worden een aantal belemmeringen gesignaleerd, zoals het gemeentelijk apparaat en de bevolking van de Noordoostpolder omdat ze worden ervaren als behoudend en angstig voor verandering. Bij de gemeente vertaalt het zich volgens aanwezigen in risicomijdend gedrag. En te weinig commitment of ondersteuning vanuit de gemeente.

Bij de bewoners wordt tegelijkertijd gesignaleerd dat ze weliswaar meer groen willen hebben, maar niet in de eigen tuin. Ook ontstaat weerstand bij de bevolking als bestaand bos plat gaat omwille van iets nieuws, en in het verlangde daarvan is er teveel onwetendheid over het beheer.

Voor een vervolg CoP zijn de volgende onderwerpen aangedragen:

- behoefte aan het verder stimuleren van kennis overdracht over eetbare natuur via educatie via basis-, middelbaar- en hogeronderwijs en op die manier ook bijdragen aan kennis en bewustzijn onder de bevolking over voeding, gezondheid en natuur. Alle organisaties die op dit gebied bezig zijn, zouden via een overkoepelend educatie-georiënteerd programma kunnen laten zien dat de activiteiten niet los van elkaar staan maar allen een zelfde doel dienen.

- op termijn zouden producten uit de voedselbossen ook via de Groenteclub verhandeld kunnen worden, dan is de kring rond. Hoe krijgen we dit op gang?

- door goede verdienmodellen voor de voedselbossen en duurzame voedsellandschappen, waardoor meer lokale aanbieders, zoals lokale supermarkten kunnen aansluiten, en mogelijk door meer samenwerking tussen landbouwers, zoals Lasting Fields.

- het vergroten van het aanbod lokaal (bos)voedsel in samenhang met versterking van de biodiversiteit in de polder.
- hoe kan de gemeente een meer faciliterende rol vervullen bij duurzame voedsellandschappen.
- kansen om de allochtone bevolking meer als ambassadeurs te betrekken, omdat onder deze bevolkingsgroep veel kennis is over eetbare natuur.

Een *Community of Practice Eetbare Natuur* is speciaal bedoeld voor mensen en organisaties die initiatieven ontplooiën rond eetbare natuur in Flevoland. Deze initiatieven kunnen variëren van het planten van fruitbomen bij een schoolplein tot het aanleggen en beheren van een voedselbos in een wijk of buitengebied. In een *Community of Practice* (CoP) delen de betrokken initiatiefnemers kennis en ervaring om de kwaliteit en kwantiteit van (de betrokkenheid bij) de eetbare natuur in Flevoland te vergroten. Deze regionale CoP's zijn een vervolg op de provinciale CoP's die in 2015 hebben plaatsgevonden in Flevoland.

Deze Community of Practice is onderdeel van het project Duurzame Voedsellandschappen, waar diverse partijen de handen ineen slaan voor innovatieve initiatieven op het gebied van voedselproductie, duurzaamheid, ondernemerschap, educatie en landschap in de Provincie Flevoland en draagt zodoende bij aan de realisering van een meer groene, duurzame economie. Het project is mede mogelijk gemaakt door het kennisprogramma Duurzaam Door.

EMBERGY

natuur en milieu **flevoland**
federatie

De Waard
Eetbaar Landschap

WAGENINGEN UR
For quality of life

AERES
HOOGESCHOOL
ALMERE

PROVINCIE FLEVOLAND

ivn

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

**DUUR
ZAAM
DOOR**